11/07/2025

Ευρωκοινοβούλιο για Αλβανία: Σεβαστείτε πλήρως κι άνευ όρων την αυτονομία της Ορθοδόξου Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Αλβανίας

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Αλβανίας

Πολύ περισσότερο από τα δικαιώματα περιουσιακής αποκατάστασης των Ορθοδόξων ενοριών και Μονών απαιτεί από τις Αλβανικές αρχές το πρόσφατο Ψήφισμα του Ευρωκοινοβουλίου που ενεκρίθη στην Ολομέλεια της 9ης Ιουλίου, για την Πρόοδο των Διαδικασιών Ένταξης της Αλβανίας στην ΕΕ. Ουσιαστικά καλεί την πολιτεία της Αλβανίας να σεβαστεί την αυτονομία της Ορθοδόξου Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Αλβανίας και να αποφύγει ενέργειες κρατικής παρεμβολής χειραγώγησης στην διάρθρωση των ιεραρχικών και διοικητικών δομών της.

- **Γράφει ο Ορφέας Μπέτσης**

Δεδομένης της συγκυρίας όπου η τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία καλείται να ανταπεξέλθει της καινούργιας κατάστασης που προκύπτει απ’ την αποδημία του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου που την ανέστησε εκ της τέφρας των πολύχρονων αθεϊστικών διωγμών καθώς και των μελών της Ιεράς της Συνόδου, Μητροπολιτών Βερατίου και Αργυροκάστρου κυρών Ιγνατίου και Δημητρίου, έχει σπουδαία σημασία η ευαισθησία αυτή του κορυφαίου θεσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξ άλλου το Ψήφισμα που είχε υποστεί ενδελεχούς επεξεργασίας και έγκρισης στην Επιτροπή Εξωτερικών θέτει το ζήτημα αυτό στην προοπτική της διατήρησης και προαγωγής του πολυθρησκευτικού χαρακτήρα της κοινωνίας της χώρας και της διαθρησκευτικής ειρηνικής συνύπαρξης.
Η παραβίαση της ελευθερίας στην άσκηση των λατρευτικών δικαιωμάτων, της κατοχύρωσης και διαχείρισης κατά του κανόνες της των περιουσιών προς ενίσχυση του πνευματικού και κοινωνικού της έργου, της οργάνωσης και διοίκησης σύμφωνα με τον Καταστατικό της Χάρτη και τις νομικές πράξεις που ρυθμίζουν την σχέση με την πολιτεία, είναι προφανές ότι δύναται να προκαλέσει δυσκολίες εάν όχι να εκτροχιάσει την αρχή της ανοχής και ειρηνικής συνύπαρξης.

Εξ άλλου οι συντάκτες της Έκθεσης, Ευρωβουλευτών που αποτελούν την μόνιμη Αντιπροσωπεία Ευρωκοινοβουλίου – Αλβανίας, έχουν επίγνωση της αρνητικής επικρατούσας κατάστασης και της κρατικής αδιαφορίας για την βελτίωση. Απεναντίας υπάρχουν επαρκεί παραδείγματα που αποδεικνύουν ότι η καθυστέρηση στην νομική εγγραφή των περιουσιών ενοριών και μονών της Ορθοδόξου Εκκλησίας στόχο έχουν την εκμετάλλευση τους μέσα από αυθαιρεσίες και παράνομες διαδικασίες εις όφελος οικονομικών συμφερόντων που χαίρουν ευμενούς μεταχείρισης από την Κυβέρνηση.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία ουκ ολίγες φορές έχει διαμαρτυρηθεί για την καταπάτηση των περιουσιών της, για έλλειψη απαιτούμενης ευαίσθητης προσοχής και μέριμνας από τους αρμόδιους φορείς για την επιστροφή ακόμη και ιερών ναών που συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται ή παρακρατούνται από το κράτος, για τα αρχεία, τις ιερές εικόνες, τα άγια λείψανα, βιβλία και αρχεία κ. α. που δεν αποδίδονται χωρίς ουσιαστικές νόμιμες αιτιολογίες.

Το Ψήφισμα P10-TA(2025)0155 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δύναται αποτελέσει ισχυρό νομικό εργαλείο για τις αρχές της Ορθοδόξου Εκκλησίας ούτως ώστε βρεθούν ευέλικτες και κοινά αποδεκτές λύσεις στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων της Αλβανικής Κυβέρνησης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς εκπλήρωση των προϋποθέσεων πλήρους ενσωμάτωσης.

Συγκεκριμένα η Ολομέλεια του Ευρωκοινοβουλίου: «Καλεί την Αλβανία να σεβαστεί πλήρως την αυτονομία της Ορθόδοξης Αυτοκέφαλης Εκκλησίας της Αλβανίας και να απόσχει από οποιεσδήποτε ενέργειες που υπονομεύουν την ελευθερία της θρησκευτικής έκφρασης ή τα δικαιώματα ιδιοκτησίας της: ζητά να τερματιστεί η παρέμβαση στην δόμηση της εκκλησιαστικής ιεραρχίας και διεξαχθεί διάλογος με τις θρησκευτικές αρχές για τη διασφάλιση του θρησκευτικού πλουραλισμού:».

Για την γηγενή Εθνική Ελληνική Μειονότητα

Εξ άλλου η Έκθεση βλέπει την ευημερία της τοπικής Εκκλησίας στενά συνδεδεμένη με την επιβίωση υπό καθεστώς αξιοπρέπειας και με πλήρη σεβασμό της αρχής ισονομίας για τα μέλη της γηγενούς Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας στις ιστορικές της εστίες. Καθότι η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών Ελληνικής καταγωγής είναι Ορθόδοξοι και οι ενορίες και κοινότητες τους αποτελούν τμήμα της τοπικής Εκκλησίας το Ψήφισμα ξεκαθαρίζει ότι: «Καλεί την Αλβανία να προστατεύσει και διατηρήσει τη θρησκευτική και πολιτιστική κληρονομιά της Ελληνικής Ορθόδοξης Μειονότητας, μεταξύ άλλων μέσω της αποκατάστασης και νομικής αναγνώρισης ναών και κοιμητηρίων της: καλεί δε τις αρχές να απόσχουν από πράξεις απαλλοτρίωσης ή την κατεδάφιση περιουσιών ιστορικής ή πολιτιστικής σημασίας για την Ελληνική Μειονότητα:».

Στο σημείο 24 της Έκθεσης που συμπεριλαμβάνεται στο Κεφάλαιο περί Θεμελιωδών Δικαιωμάτων υπάρχει εκτενή αναφορά στην ανάγκη ώστε νομικές πράξεις της πολιτείας της Αλβανίας για την προστασία των μειονοτήτων – της Ελληνικής προεξάρχουσας – λάβουν διάσταση πρακτικής εφαρμογής μέσω πολιτικών ειλικρινούς διάθεσης και επικοινωνίας με τους φορείς εκπροσώπησης των κοινοτήτων της μειονότητας. Ειδικά αναφέρει την ανάγκη αλλαγής του καθεστώτος διάθρωσης και λειτουργίας της Κρατικής Επιτροπής για τις Μειονότητες, πιο ουσιαστικής χρηματοδότησης δράσεων για την προστασία της ταυτότητας των μειονοτήτων και την προαγωγή του πολιτιστικού πλούτου, την διασφάλιση δημόσιας μέριμνας για παιδεία στην μητρική Ελληνική γλώσσα χωρίς γεωγραφικούς αποκλεισμούς ή αριθμητικούς περιορισμούς.

Η Δημοκρατική Ένωση Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας ΟΜΟΝΟΙΑ δια του ΚΕΑΔ ως πολιτικός βραχίονας αυτόνομης εκπροσώπησης της επισημαίνει διαχρονικά ότι θεμέλιος λίθος διαμόρφωσης κι εφαρμογής τέτοιων πολιτικών που αποτελούν κεκτημένο στην ΕΕ είναι το προαπαιτούμενο διενέργειας διαδικασίας Απογραφής των Μελών των Μειονοτήτων με απόλυτο σεβασμό του δικαιώματος αυτοπροσδιορισμού όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης κατοχυρώνει.

Η πρόσφατη διαδικασία Απογραφής Cens 2023 στην Αλβανία έχει απορριφθεί τόσο από την Ορθόδοξη Εκκλησία όσο και από όλους σχεδόν τους φορείς των μειονοτήτων όχι μόνο του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού.